

Huyện ủy Lộc Bình chỉ đạo việc trồng cây, gây rừng

Bùi Ngọc

Lộc Bình là một trong những huyện lớn của tỉnh Lạng Sơn. Gần 90% diện tích toàn huyện là đồi trọc. Bình quân mỗi nhân khẩu nông nghiệp có 3 sào 10 thước ruộng, nhưng có tới 1,86 ha đồi trọc.

Tuy có nhiều đồi trọc, nhưng công tác trồng cây ở Lộc Bình trước đây rất kém. Vì thiếu cây nên sản xuất và đời sống của nhân dân các dân tộc trong huyện gặp rất nhiều khó khăn. Ngay củi đun cũng không có. Nhân dân phải đi rất xa để kiếm củi về đun nấu. Có vùng, mỗi hộ hằng năm phải bỏ hẳn một lao động chính đi kiếm củi mất 180 công! Thậm chí, một số gia đình phải lấy phân trâu để thổi nấu !!

Yêu cầu trồng cây ở Lộc Bình thật là cấp bách. Nhưng trước đây, Huyện ủy Lộc Bình chưa nhận thức đầy đủ vị trí và tác dụng của công tác trồng cây gây rừng. Nghị quyết của Đại hội đảng bộ huyện tuy năm nào cũng đề ra công tác trồng cây, nhưng Huyện ủy chỉ đạo thực hiện chưa tập trung và cụ thể. Mặc cho quần chúng kêu ca rất nhiều về không có gỗ làm nhà, không có củi đun, thường xuyên bị mất mùa v.v... nhưng một số đồng chí vẫn cho là "xưa này vốn đã thế", hoặc đặc điểm của Lộc Bình là "10 năm chín hạn". Từ năm 1960 đến năm 1967, toàn huyện mới chỉ trồng được có 4.011 ha cây, trong đó lâm trường quốc doanh trồng được 2.875 ha và nhân dân trồng được 1.136 ha.

Được Tỉnh ủy Lạng Sơn và nhiều ngành của tỉnh giúp đỡ, qua đấu tranh nội bộ, trong nghị quyết của mình, Đại hội đảng bộ huyện Lộc Bình năm 1967, đã đặc biệt nhấn mạnh công tác trồng cây, đề ra mỗi năm toàn huyện phải trồng được 6.000 héc-ta, phấn đấu để sau 8 năm sẽ hoàn thành "xanh hóa" đồi trọc.

Mức phấn đấu như trên là rất cao, số cây phải trồng trong mỗi năm nhiều hơn tổng số cây trồng được trong tám năm trước đây. Tuy nhiên,

nếu chỉ trồng như những năm trước đây, thì Lộc Bình phải hơn sau 150 năm nữa mới "xanh hóa" được đồi trọc trong toàn huyện.

Đề ra được phương hướng và mục tiêu phấn đấu rồi, nhưng làm thế nào để thực hiện tốt phương hướng, mục tiêu đó, để biến chủ trương, nghị quyết của Đại hội đảng bộ huyện thành hiện thực?

Trước hết, Huyện ủy Lộc Bình đã phân công đồng chí phó bí thư huyện ủy, chủ tịch ủy ban hành chính huyện, chỉ đạo riêng ở hợp tác xã Phai Sen, nhằm rút ra những kinh nghiệm cụ thể để lãnh đạo, chỉ đạo phong trào trồng cây trong toàn huyện. Ở Phai Sen, khi tổ chức đảng viên và quần chúng học tập chủ trương trồng cây do Huyện ủy đề ra, lúc đầu có một số người cho rằng "chưa có cơm thì trồng cây làm gì?". hoặc nêu khó khăn: "Hợp tác xã có 220 hộ mà diện tích đồi trọc chiếm 178 héc-ta thì lấy công đâu mà trồng?"> Tuy nhiên, đại đa số đảng viên và quần chúng đều rất tán thành chủ trương trồng cây, "xanh hóa" đồi trọc.. Lão đồng chí Tô Ngọc Lan nói rằng: "Bây giờ chi bộ mới bàn trồng cây là muộn lắm rồi". Đồng chí thường vẫn bảo con cháu là phải kéo núi Mẫu Sơn về nhà (ý nói lên nguyện vọng tha thiết là muốn có những rừng cây xanh tốt). Gia đình đồng chí đã trồng được trên 1.800 cây bạch đàn ở chung quanh nhà, vườn cây lên rất xanh tốt. Từ kinh nghiệm của bản thân, đồng chí cho rằng mục tiêu của Đại hội đảng bộ huyện đề ra trồng 6.000 héc-ta chứ 8.000 héc-ta trong mỗi năm cũng phải làm, vì đây là yêu cầu rất tha thiết của quần chúng và có thể thực hiện được. Đối với hợp tác xã Phai Sen, đồng chí nói: "nếu chi bộ quyết tâm thì không phải sáu năm mà chỉ cần trong hai năm cũng có thể "xanh hóa" được toàn bộ diện tích đồi trọc". Được bàn về trồng cây, quần chúng rất phấn khởi. Có người nói: "Các anh không đề ra, chúng tôi cũng vẫn trồng", có người còn nêu lên: "Vì thiếu củi, phải bỏ ra 180 công đi lấy củi, đào rễ sim về đun nấu".

Do thông suốt chủ trương của huyện, thấy được lợi ích của việc trồng cây, cán bộ, đảng viên và quần chúng đã hăng hái bắt tay vào làm

ngay. Để có cây con, đội gieo ươm lập tức được tổ chức gồm 19 người do một đồng chí đảng viên già phụ trách. Đảng ủy còn phân công đồng chí bí thư đảng ủy xã trực tiếp chỉ đạo. Kết quả, vụ đầu tiên gieo 2kg hạt bạch đàn lá nhỏ được 24 vạn cây. Được chăm sóc tốt, sản lượng cây con cao, chất lượng khá và giá thành tương đối rẻ.

Huyện ủy đã kịp thời rút kinh nghiệm việc gieo ươm cây con ở hợp tác xã Phai Sen. Trước đây, năm nào Huyện ủy cũng đề ra vấn đề trồng cây, nhưng không chỉ đạo chặt chẽ khâu gieo ươm cây con; thường dựa vào vườn ươm của lâm trường quốc doanh, mà lâm trường quốc doanh thì không giải quyết nổi. Nay muốn có nhiều cây con thì các hợp tác xã phải có vườn ươm, phải có đội chuyên trách gieo ươm, đội gieo ươm cây con phải có đảng viên hoặc chi ủy viên phụ trách và phải có cán bộ kỹ thuật, vừa bồi dưỡng, vừa trực tiếp hướng dẫn kỹ thuật để quần chúng thực hiện.

Từ những kinh nghiệm trên, Huyện ủy chủ trương dành 10ha ruộng để làm vườn ươm, và chỉ đạo mở rộng việc gieo ươm ra toàn huyện, phát động phong trào ghi tên "bảng vàng 10kg hạt giống" trong thời gian hai năm.

Giải quyết được vấn đề cây con rồi, Huyện ủy lại tiếp tục chỉ đạo để rút kinh nghiệm việc trồng cây vụ thu, cũng như trồng cây quanh năm.

Kết quả là trong vụ thu năm 1967, Phai Sen đã trồng được 20 vạn cây trên 51 ha, chiếm 27% tổng số diện tích đòi trợ của toàn hợp tác xã; bình quân mỗi lao động bỏ ra hai công trồng cây, mỗi công trồng được 290 cây. Sau hai tháng, kiểm tra lại thấy trên 90% số cây trồng vào ngày mưa đều xanh tốt (vụ xuân, tỷ lệ cây sống cũng chỉ đạt 90%); còn trồng vào ngày nắng, nếu được tưới nước, số cây sống tới 80 - 85%, nếu không được tưới, số cây sống chỉ đạt 40%.

Từ kinh nghiệm thực tế đó, Huyện ủy Lộc Bình đã bước đầu rút ra kết luận: có thể trồng cây quanh năm, nếu theo dõi kỹ về thời tiết và chỉ

đạo chặt chẽ về kỹ thuật thì có thể trồng cả vụ xuân và vụ thu. Đồng thời, qua thực tế hợp tác xã Phai Sen có thể hoàn thành việc "xanh hóa" đòi hỏi trong vòng hai năm, Huyện ủy đã thấy được triển vọng lớn của phong trào trồng cây trong toàn huyện.

Từ kinh nghiệm của hợp tác xã Phai Sen, Huyện ủy Lộc Bình chỉ đạo mở rộng phong trào trồng cây gây rừng trong toàn huyện. Hội nghị Huyện ủy được tổ chức tại chỗ để nghe báo cáo tổng kết về quá trình chỉ đạo việc gieo ươm, trồng cây ở Phai Sen. Ban thường vụ Huyện ủy nhận định rằng: việc gieo ươm trồng cây có thành công hay không, trước hết tùy thuộc ở các huyện ủy viên phụ trách xã có hiểu kỹ thuật và biết tổ chức, vận động quần chúng trồng cây hay không. Trước đây, công tác trồng cây tuy vẫn được Huyện ủy đề ra, nhưng vì các huyện ủy viên chưa lao vào thực tế, chưa hiểu kỹ thuật gieo ươm, nên khi xuống chỉ đạo và giúp đỡ xã cũng chỉ kiểm tra, đôn đốc chung chung. Vì vậy, trong hội nghị này, ngoài việc làm cho tất cả các huyện ủy viên quán triệt thêm một bước ý nghĩa quan trọng của công tác lâm nghiệp, thấy rõ được khả năng thực tế mà nghị quyết của Đại hội toàn đảng bộ đã đề ra, Huyện ủy còn bàn sâu và nhất trí giải quyết nhiều vấn đề cụ thể về tổ chức, chính sách, đồng thời dành thời gian thích đáng để tập huấn về kỹ thuật gieo ươm và trồng cây trong Huyện ủy.

Để mỗi huyện ủy viên đều trực tiếp bắt tay vào làm và qua đó có kinh nghiệm thực tế để chỉ đạo giúp đỡ xã và hợp tác xã, Huyện ủy nhất trí ra nghị quyết: Bí thư và phó bí thư huyện ủy, mỗi đồng chí trực tiếp làm và chỉ đạo gieo ươm 10kg hạt giống, mỗi ủy viên thường vụ 5kg và mỗi huyện ủy viên 3kg. Mức phấn đấu 1kg hạt giống đạt 10 vạn cây con là loại giỏi, đạt 5 vạn cây là loại khá và 3 vạn cây thì đạt yêu cầu. Đồng chí nào không chỉ đạo việc gieo ươm thì không được công nhận là huyện ủy viên "bốn tốt". Huyện ủy còn quy định mỗi tháng sẽ có ba cuộc họp giữa Huyện ủy và các bí thư đảng ủy xã để kiểm điểm việc chỉ đạo gieo

uơm cây. Kết quả là trong vụ gieo uơm đầu tiên, mỗi 1kg hạt giống đều đạt từ 3 vạn cây trở lên. Sang vụ sau, huyện ủy tiếp tục chỉ đạo việc gieo uơm lớn ra toàn huyện. Trong vụ này, toàn huyện gieo uơm được 246kg hạt giống bạch đàn. Sau khi loại trừ số cây yếu và xấu, số cây con từ chín triệu giảm xuống còn sáu triệu rưỡi. Nhưng vì không nắm chắc kỹ thuật, chỉ đạo cấy tĩa không kịp thời, nên khi cấy lên khoảng 8cm - 10cm lại phải loại trừ một lần nữa, số cây đúng tiêu chuẩn chỉ còn ba triệu. Huyện ủy Lộc Bình đã kịp thời kiểm điểm rút kinh nghiệm để chỉ đạo việc gieo uơm vụ hè. kế hoạch gieo uơm trong vụ hè năm 1968 là 240kg hạt giống, tính đến tháng 6 - 1968 đã gieo được 150kg.

Về mặt tổ chức đội gieo uơm, Huyện ủy hướng dẫn các xã cử một cấp ủy viên trực tiếp làm đội trưởng và bố trí lực lượng đảng viên, đoàn viên thanh niên lao động làm nòng cốt. Không làm như vậy thì không thể chỉ đạo thời vụ được chặt chẽ, đồng thời không thấy hết được những vấn đề cần giải quyết về mặt tư tưởng và chính sách.

Để công tác trồng cây đi vào nền nếp, khuyến khích quần chúng hăng hái trồng và bảo vệ cây, Huyện ủy còn hướng dẫn các hợp tác xã xây dựng bản điều lệ tạm thời về lâm nghiệp.

Sau khi giải quyết được hàng loạt vấn đề cụ thể trên đây, Huyện ủy Lộc Bình vẫn tiếp tục vừa làm, vừa tổng kết kinh nghiệm của quần chúng, phấn đấu làm sao trồng cây được nhanh nhất, giá thành hạ nhất và hoàn thành tốt chỉ tiêu trồng 6.000 héc-ta cây trong mỗi năm.

Ngoài việc phổ biến và vận động quần chúng áp dụng kinh nghiệm của hợp tác xã Phai Sen, Huyện ủy Lộc Bình đã cử một số cán bộ kỹ thuật đi sâu nghiên cứu và tổng kết những kinh nghiệm trồng cây của quần chúng ở xã Hữu Khánh. Ở đây, Huyện ủy đã khai thác được kinh nghiệm gieo uơm thông và đào hố của cụ Nông Quang Liên. Hội nghị toàn Ban huyện ủy và các bí thư đảng ủy xã, các cán bộ kỹ thuật lâm nghiệp đã được tổ chức tại Hữu Khánh để nghe cụ Liên và một số cụ khác giới thiệu kinh

nghiệm trồng thông. Trước đây, lâm trường quốc doanh chưa giải quyết được vấn đề gieo thông. Ba năm liền, lâm trường thường gieo hạt vào các tháng 2, 3, 4, thông đều không mọc. Ở Hữu Khánh các cụ gieo hạt vào các tháng 7, 8, 9 thì cây mọc tốt. Chẳng những hế, kỹ thuật trồng của các cụ còn lợi công, lợi của rất nhiều so với lâm trường. Muốn trồng cây, lâm trường thường đào hố trước 3 tháng, sau hai tháng lại lấp hố, khi trồng lại phải đào đất lên. Cụ Liên và một số cụ ở Hữu Khánh không làm như vậy, chỉ cần cuốc vài nhát ở cạnh gốc cây sim, rồi đặt cây theo kiểu áp tường và lèn đất chặt, rễ sim sẽ thoát ra một số nước nuôi thông sống.

Rút được những kinh nghiệm gieo thông nói trên, Huyện ủy đã phổ biến rộng ra toàn huyện và mời một số cụ ở Hữu Khánh đi hướng dẫn kỹ thuật cho các nơi. Huyện ủy còn giao trách nhiệm cho các huyện ủy viên trực tiếp làm trưởng đoàn hướng dẫn các xã đến học tập cách gieo ươm thông ở Hữu Khánh. Sau một thời gian ngắn phát động quần chúng học tập Hữu Khánh, toàn huyện đã trồng được 340 hec-ta thông, cây thông đều mọc tốt. Một phần ba số vườn ươm của các hợp tác xã trong toàn huyện đều có thông. Từ thực tiễn trên, Huyện ủy Lộc Bình dự định sang năm sẽ tiếp tục chỉ đạo gieo một tấn hạt thông nữa.

Ngoài việc phát động, hướng dẫn quần chúng ở các hợp tác xã, Huyện ủy Lộc Bình còn huy động lực lượng cán bộ, công nhân viên tham gia trồng cây. Trước đây, cán bộ, công nhân viên chưa tích cực tham gia trồng cây. Vườn ươm của các cơ quan huyện đều kém vườn ươm của các hợp tác xã. Huyện ủy đã kịp thời hướng dẫn các cơ quan kiểm điểm sâu sắc thiếu sót đó và giao nhiệm vụ cụ thể cho các cơ quan. Trong từng thời gian, có nhận xét về các vườn ươm cây của các cơ quan huyện. Kết quả đến nay nhiều cơ quan huyện đã có vườn ươm cây xanh tốt. Ở Lộc Bình hiện nay có thói quen là: các cuộc hội nghị của huyện được tổ chức trong thời kỳ trồng cây, nếu gặp trời mưa, các đại biểu sẽ dành một buổi đi trồng cây.

Trong việc chỉ đạo trồng cây, Huyện ủy Lộc Bình cũng đã biết giao trách nhiệm và phát huy vai trò của ủy ban hành chính và các ngành từ huyện tới xã, Huyện ủy phân công một ủy viên thường vụ huyện ủy trực tiếp làm hạt trưởng lâm nghiệp huyện. Ở xã, hợp tác xã cũng cử một đảng viên hoặc một chi ủy viên phụ trách lâm nghiệp. Các ủy ban hành chính huyện và xã được giao trách nhiệm theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện các chỉ tiêu kế hoạch gieo trồng, bảo vệ cây, phân phối cây giống. hạt lâm nghiệp huyện chỉ đạo về mặt kỹ thuật, thống kê diện tích vườn, số cây, v.v... Ngành tư liệu sản xuất cung cấp các công cụ trồng cây, hạt giống cây. Phòng nông thôn huyện chịu trách nhiệm hướng dẫn và kiểm tra việc thực hiện các chế độ, chính sách về trồng cây trong các hợp tác xã.

Đến nay, phong trào trồng cây gây rừng ở Lộc Bình đã và đang trở thành phong trào tương đối sôi nổi và rộng rãi của quần chúng. Tuy nhiên, trong quá trình phát triển của phong trào, Huyện ủy Lộc Bình đang phải tiếp tục nghiên cứu để giải quyết một số vấn đề hiện còn yếu, như đẩy mạnh việc xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật, giúp các đội gieo ươm cây hoạt động thật sự có nền nếp, đào tạo nhiều hơn nữa việc nhân các điển hình tiên tiến về trồng cây, vận động nhân dân bảo vệ cây trồng, v.v... Nhưng qua những kết quả bước đầu đó, chúng ta có thể rút ra được một vài kinh nghiệm về mặt chỉ đạo công tác trồng cây gây rừng của Huyện ủy Lộc Bình.

Một là, do đi sâu vào quần chúng, Huyện ủy Lộc Bình đã quán triệt được đường lối, nghị quyết của Đảng, quyết tâm chỉ đạo phong trào trồng cây gây rừng. Trong tình hình đòi hỏi chiếm gần 90% diện tích đất đai trọng huyện, lại được Tỉnh ủy Lạng Sơn thường xuyên nhắc nhở, không phải trước đây Huyện ủy Lộc Bình không thấy sự cần thiết phải trồng cây. Chương trình công tác của Huyện ủy không lần nào không đề ra công tác trồng cây. Tuy nhiên, phong trào trồng cây ở Lộc Bình vẫn chưa được

mạnh mẽ, chưa thành phong trào rộng rãi và sôi nổi của quần chúng. Đó là do Huyện ủy chưa thật sự đi sâu phát động, tổ chức quần chúng, nên chưa tin tưởng và quyết tâm chỉ đạo phong trào trồng cây. Ngay khi Huyện ủy bàn và quyết định chủ trương "xanh hóa" đòi trợ của toàn huyện trong tám năm, một số đồng chí vẫn cứ ngồi tính toán về những khó khăn trong việc phải huy động hàng triệu công trong một năm, rồi sinh ra ngần ngại, thiếu tin tưởng vào việc thực hiện tốt chủ trương đó.

Vài năm gần đây, Huyện ủy đã bước đầu sửa chữa tốt tác phong chỉ đạo của mình. huyện ủy đã biết phát động phong trào quần chúng trồng cây. Trong qua trình phát động, tổ chức quần chúng, bản thân Huyện ủy ngày càng thấy nguyện vọng tha thiết và chính đáng của quần chúng đối với việc trồng cây gây rừng; đồng thời, cũng thấy lực lượng, khả năng trồng cây của quần chúng rất to lớn. Do đi sâu vào quần chúng, nhìn thấy lực lượng của quần chúng, Huyện ủy Lộc Bình ngày càng tin tưởng chủ trương trồng cây đã đề ra nhất định thực hiện được, và từ đó càng có quyết tâm cao trong việc chỉ đạo phong trào trồng cây. Quyết tâm trên của Huyện ủy Lộc Bình đến nay đã dần ần trở thành quyết tâm của tập thể đảng bộ và quần chúng huyện Lộc Bình. Đó chính là nguyên nhân đầu tiên đưa phong trào trồng cây ở Lộc Bình trở thành một phong trào quần chúng.

Hai là, khác với trước đây, Huyện ủy Lộc Bình không chỉ đề ra nhiệm vụ, chỉ tiêu trồng cây, rò phổ biến, hô hào, nhắc nhở chung chung, mà đã thật sự chỉ đạo cụ thể công tác trồng cây gây rừng. Tác phong chỉ đạo cụ thể của Huyện ủy Lộc Bình trước hết là đã thực hiện chỉ đạo riêng. Qua đó đã nhìn thấy và đã nghiên cứu giải quyết được cụ thể nhiều vấn đề mấu chốt trong từng thời gian để đẩy mạnh phong trào trồng cây, như xây dựng các vườn ươm cây, lập các đội gieo ươm cây, thí nghiệm thành công việc gieo ươm trồng cây quanh năm.

Trong chỉ đạo, Huyện ủy Lộc Bình đã biết kết hợp công tác giáo dục, vận động quần chúng với việc giải quyết các vấn đề về tổ chức, kỹ thuật và quản lý. Về tổ chức, đã gắn với việc phân đấu để trở thành huyện ủy, huyện ủy viên "bốn tốt", chi bộ và đảng bộ cơ sở "bốn tốt", nhằm nâng cao trách nhiệm cụ thể của mỗi huyện ủy viên (từ bí thư huyện ủy trở xuống), của các tổ chức cơ sở đảng; đã quy định cấp ủy viên huyện, xã, các chi ủy viên phải phụ trách công tác trồng cây, phụ trách đội chuyên trách gieo ươm cây con; đã bố trí lực lượng đảng viên, đoàn viên làm nòng cốt trong các đội chuyên trách gieo ươm và trồng cây. Về mặt quản lý, đã quy định các chế độ, điều lệ tạm thời về trồng và bảo vệ cây, v.v... Vấn đề kỹ thuật rất được coi trọng, trong đó Huyện ủy đã biết kết hợp việc sử dụng phát huy vai trò của cán bộ kỹ thuật và áp dụng các kỹ thuật tiên tiến với việc khai thác những kinh nghiệm lâu đời về trồng cây của quần chúng, bồi dưỡng tất cả những cái đó cho cán bộ, đảng viên và quần chúng, giúp cho họ trồng cây được nhiều, nhanh, tốt, rẻ.